

Izpolnile smo obvezo v počastitev 8. marca

Breg, febr. 1949. Članice AFŽ z Brega pri Ptujju smo obiskale v februarju t. l. v Muretincih oskrbovance Doma starih in onemoglih.

Stari in onemogli ljudje brez lastnih življenjskih sredstev, doma in sorodnikov, ki so več ali manj delali vse življenje, bili odvisni edino od svoje delovne moči, izkoriščani hlapci in deklet, majerji in užitkarji s podeželja ter služkinje in drugi imajo svoj skupen dom v Muretincih. Umaknili so se nemilosti poedincev, ker jih je prevzela v oskrbo socialistična družba in jim omogočila brezskrbno daljše življenje in mir.

Nismo jih šle gledat, kako živijo, ampak zato, da bi jim dokazale, da znamo ceniti tudi stare in onemogle delavke in delavce, da se želimo tudi z njimi pogovoriti o našem delu za boljše življenje žena, otrok in družin socialističnega sveta. Ljudje, ki nimajo sorodnikov in znancev, ki bi jih obiskovali v starosti in onemoglosti, se zavedajo, da se je v AFŽ organizaciji združila večina poštenih in delovnih žen in mater v socialistično družino, ki ostane zvesta svojim ljudem tudi takrat, ko so jih hote ali ne hote pozabili vsi ožji in daljni sorodniki.

Porazgovorile smo se s krepkejšimi oskrbovanci in oskrbovankami na dvorišču doma, bolehnije pa smo obiskale v lepo urejenih sobah.

70-letna Koletnik Barbara nam je pripovedovala, kako so ji potekali dnevi življenja in dela v Halozah. Nad 5 let je služila pri Emeršičevih v Slatini in pri drugih posestnikih, nazadnje pa pri Fajtovi Zaliki v Paradižu. »Zdaj ne lažam več nositi košev na hrbtu,« je rekla. »Tu mi je dobro. Zalika me je že prišla obiskat in mi rekla, da je njenim otrokom za menoj dolg čas.«

Zivahne 77-letne Šibila Antonije se še gotovo spominjajo mnoge žene v Ptujju. Bila je majerca na Rajhovem posestvu v Budini, kjer je pustila vse svoje moči skozi dolgoletno izkoriščanje nemškutarskega gospodarja. »Danes me gotovo ne bi hotel videti na svojem posestvu, ker mu ne bi mogla več delati,« je rekla z ogorčenjem dobrodušna Antonija.

Komaj 34-letna Irgolič Katarina je bila ganjena od solz, ko nam je pojasnila, da je že sedmo leto v oskrbi tega doma in že nad 11 let navezana na posteljo zaradi težkih posledic revmatičnega obolenja. Bila je služkinja pri Vogrinčevih in drugih gospodarjih v Ruperčah v Slov. Goricah. »Vesela sem, da ste prišli. Znanci so name že zdavnaj pozabili. Od svojih nimam nikogar,« je otožno rekla, se zagledala proti oknu in ni dalje govorila. Objubile smo ji, da bomo še prišle.

Golobovih iz Brstja se spominja 69-letna Fijačko Gera. Pri njih je služila kot dekla nad 10 let. Prehlad ji je vzel oko. Nad 2 leti je že v domu in se dobro počuti. Karo Liza pa se spominja Kokotovih iz Drenovca v Halozah. Stara je 60 let. Od teh jih je 15 let poteklo pri težkem haloškem delu. Dobro se ji zdi, da jo je Kokotova gospodinja prišla obiskat.

77-letna slepa Mina iz Lovrenca na Dr. polju prenaša življenjske težave z ročnim delom, igranjem na klavir in citre. Rekla nam je: »Škoda, da sem tako stara. Danes so žene tako srečne, ki imajo polne roke dela in se jim ni treba bati, da ne bi njihovi otroci imeli eksistence.« Navdušena je bila, ko smo ji govorile o svojih obvezah za 8. marec.

Tako smo obšle 183 žensk in moških oskrbovancev. Po pomenkih smo jim razdelile bele kruhke, jabolke, cigarete in drugo, kar smo prinesle s seboj. Članice naše organizacije so zbrale denar za to skromno obdaritev.

Ogledale smo si tudi ekonomijo doma, ki pomaga domu z osnovnimi in dodatnimi živili. Uslužbenke ustanove so nam opisale svoje delo v domu ter na ekonomiji. V nedeljo se rade zberejo okrog radioaparata in poslušajo novice in ostali program naših in drugih postaj.

Domov smo se vrnile v zavesti, da smo z obiskom izvršile eno od svojih obvez za praznik 8. marca. Vse naše članice, ki so se udeležile obiska v Muretincih, so odločno izjavile, da bodo pomagale izvesti tudi ostale obveze v počastitev mednarodnega praznika žena.

Sindikavno delo v „Tovarni perila Ptuj“

Ptuj, marca 1949.

Člani in članice sindikalne podružnice invalidskega podjetja »Tovarna perila Ptuj« smo na obtem zboru v februarju t. l. ocenili svoje lanske letošnje delo in prevzeli nase del družbenih obvez za letošnje leto.

Članstvo naše sindikalne podružnice tvori večina dekleta in žene s podeželske okolice Ptujja. V stari Jugoslaviji so se izučile v šivilski stroki. Težke prilike so jih silile v brezposelnost ali pa v Ptuj v tovarno perila Lenart in Delta. Nekateri so se aktivno vključili v borbo proti izkoriščanju, pri drugih na razredna zavest ni zažvela. Z nacionalizacijo podjetij Lenart in Delta aprila 1948. so nastopili zanje delovni pogoji socialističnega podjetja, v katerem imajo možnost družbeno politične izobrazbe, dviga zavesti in osvoboditve izpod vpliva kapitalistične vzgoje.

Med svoje neuspehe lanskega leta pršteva predvsem to, da je naša 84 članov zajemajoča podružnica živalarja. Mesto trdnosti so se med člani podružnice odražali znaki nasprotij, kar je izzvalo resno potrebo po združitvi, reorganizaciji odbora in obračunanjem s funkcionarkami, ki se niso zavezale za to, da bi med člani naše podružnice zavladala sindikalna zavest. Mesto da bi bile neizprosne voditeljice v borbi za razvijanje sindikalne delavnosti so se zadovoljevale s tem, da je pri mnogih članicah vladalo nazadnjaško razpoloženje, ki je tiščalo k tlom celo podružnico in onemogočalo, da bi se člani izobraževali in oboroževali z načeli marksizma-leninizma. To se je najbolj odražalo v tem, da se je za študij iz bivšega obrata Delta prijavilo 21 članic, iz bivšega Lenartovega pa 2 članice, četudi je v tem 20 % več članic kot v prvem. Frontne parole, borbene, partizanske in narodne pesmi niso šle nekaterim članicam tako lahko od srca kot pa ena ali druga pobožna pesem.

Februarski občni zbor je moral postati prelomnica v našem sindikalnem delu. Sklenili smo razušiti vzgojne razvaline preteklosti in dvigniti razredno zavest in izobrazbo tudi tistih naših članov in članic, ki so s telesom sopotniki socialistične družbe, s svojo miselnostjo pa neodložni sužnji kapitalistične preteklosti.

Invalidi NOB pričakujejo od ljudi svojega podjetja, da bodo cenili cilje, za katere so dali v NOB svoje zdravje. Z vso pravico zahtevajo od zdravih in sposobnih članov in članic tako predanost socialistični družbi in pomoč pri vseh nalogah, kakor so jo sami izkazovali svojim soborcem pri reševanju delovnega človeštva izpod fašističnega suženjstva.

Iz poročil smo slišeli podatke o pretežno strokovnih uspehih našega dela.

Tekmovanje s tovarno gumbov v Kamniku smo zaključili z uspehom. Dosegli smo znižanje odpadkov za 25 %. Ostanke smo porabili za podlaganje ter s tem prihranili 1929,90 m blaga. Proizvodni plan za leto 1948 smo preselegli za 57 %, finančni pa za 12,9 %. Dopuste smo izkoristili sto odstotno, v obratu in pri gradnji zadružnih domov smo opravili 2266 prostovoljnih ur, t. j. 9 % k rednim službenim uram. Priskrbeli smo 3 postelje z žimnicami za člane, ki se vozijo z vlakom, najpotrebnejšim pa smo priskrbeli 2500 kg premoga. Funda za pomoč članstvu v znesku 2 tisoč 593 din, fonda za letni dopust v znesku 1677 din ter fonda za kulturno prosvetno delo v znesku 1937 din nismo izbrpali valed nedelavnosti upravnega odbora.

Pravilna ocenitev lanskega delovnih propustov in napak v sindikalnem delu je vzbudila v večini članov potrebo po novem delovnem odboru, v katerega smo izvolili tov. Petek Frančiško, Rojko Katicico, Kramberger Marijo, Ribič Angelo, Svenšek Marijo, Vrečar Katicico in Masten Marijo ter Kokol Mihaela.

Mesta v nadzorni odboru so zapuena tov. Vučak Francu, Šmigoc Liziki in Jak. in Zofki, funkcija delavskega inšpektorja pa tov. mberger Marijo in Jakomini Zofki.

Za delegate za občni zbor OSS-a so bile izvoljene tov. Masten Marija, Vrečar Katica in Petek Frančiška.

Po volitvah je bil na predlog novoizvoljenega odbora sprejet plan podružnice za leto 1949:

1. Povežali se bomo z upravo za čimboljše razporejanje delovne sile in za izkoriščanje strojev.
2. Borili se bomo zato, da bodo mesečni plani doseženi 100 % in da bo naš letni plan izpolnjen do 20. decembra 1949.
3. Organizirali bomo študijski krožek in uvedli redni študij.
4. Požive bomo kulturno-prosvetno delo, množično obiskovanje kina in gledaliških predstav.
5. Prekorali bomo udarniške delovne ure iz let. 1948 za 20 %.
6. Dva člana bomo poslali na tečaj za prvo pomoč v podjetju.
7. Organizirali bomo strokovni tečaj za polaganje pomočniških izpitov.

Letos 28. aprila bomo proslavili obletnico nacionalizacije naših obratov. Ob tej priliki bomo razglasili iz vrste naših najmarljivejših članic udarnice ter dokazali naše ljudstvu, da je pravilno, da so vsa produkcijska sredstva v lasti in upravi delovnega ljudstva, ne pa v rokah poedincev.

V bodočem delu bomo kolektivno doprinali nove napore za doseg izboljšanja sindikalne delavnosti. Pri tem bomo najlažje spoznali, na koga se lahko opiramo in kdo nam bo onemogočal, da bi dosegla naša sindikalna podružnica te uspehe, kakor se to spodobi sindikalni podružnici, ki jo tvorijo dekleta in žene skromnih delavcev in malih posestnikov ptujске okolice.

Električna luč v Leskovcu

V soboto, 12. februarja t. l. so v Leskovcu prvič zasvetile električne luči v šoli, v prostorih KLO, Vinarske zadruge, Okrajnega magazina, na pošti, pri Nar. milici, v cerkvi in pri petih privatnikih. To doživetje smo svečano proslavili. Okrasili smo hiše in izobesili zastave. Svečanost smo imeli v šoli. Zbralo se je okrog 200 ljudi s hrčkov in doline, predstavniki OF, KLO in elektrifikacijski odbor. Povabili smo tudi obratovodni DES-ovega obrata Ptuj ter DES-ove delavce, upravo in delavce Mestnih obrtnih delavnic v Ptujju, ki so nam opravili monterka in instalacijska dela. Pripravili smo skromno zakusko za domače zaslužne ljudi in goste.

V svečanosti govori predsednika OF tov. Smodiča in podpredsednika elektrifik. odbora tov. Vrege je bila v kratkem podana zgodovina naših brezuspešnih prizadevanj v stari Jugoslaviji, da bi dobili v Leskovcu elektriko. Pred 15 leti smo prosili elektrarno Falo, ki pa je zahtevala od nas 1.800.000 din za elektrifikacijo, kar pa pri takratnih bednih prilikah ne bi mogli. V komaj treh letih po osvoboditvi nam je omogočila današnja družbena ureditev priložnost v naših družbenih prostorih osnovni pripomoček sodobnega človeka — električno luč.

Rešeni smo skrbi za petrolej, steklene cilindre in drugo, kar nam je prej oteževalo delo. Večkrat bi se bili ob večerih sestajali, pa ni bilo luči. Hodili smo zgodaj spat, ko bi lahko sedli h knjigam ali na sestankih in pri radiu poslušali predavanja. Spočetka smo naleteli na odpor, ko smo razglašali agitacijo za elektrifikacijo. Naši

ljudje so nasodali sovražni propagandi. Teško je bilo dobiti prve ljudi za kopanje jam in postavljanje drogov, četudi ni bilo daleč. Tov. Beranič Jakob je prihajal iz Gomile, drugi delavci DES-a pa iz Ptujja k nam na delo. Govorili so z našimi ljudmi in stvar resnice je počasi prodirala v globino nezaupanih haloških domačinov. Po nešteti lažeh minulih časov je bilo težko naenkrat verjeti, kar so nam govorili. Danes je ta resnica pri nas — luč.

Preskromni bi bili, če bi hoteli ostati samo pri tem, da bi nam električna energija bila v pomoč samo v temi, samo zato, da bomo manj spali, več čitali in se sestajali. Če si bomo postavili družini dom, si bomo preskrbeli orodje in stroje na električni pogon. V bakrene žice in stroje ne bo sedela utrujenost kot je sedela v naše mišice, ko smo kopali, mlieli sadje, stiskali mošt, nesli na hrblji vodo in grozdje. Brez občutka in trpljenja bo tekel motor in poganjal stroje, ki bo štedil naše moči in zdravje ter nam lajšal življenje.

Srečni smo ob zavesti, da smo dočkali dan, ki je uspelo človeku podrediti svojim potrebam neizoprljivo silo med skalami besneče Drave in jo kilometre in kilometre daleč speljati po bakreni žici v pomoč ljudem, ki so vedno verovali, da je trpljenje na haloški zemlji pokora za grehe...

Napredna množica naših ljudi je s svojim praktičnim delom pokazala neizoprno moč volje za napredkom in sovraštvo napram vsem pojavom zaostalosti. Pri svojem delu se ne pustijo motiti od ljudi, ki zaostajajo in hočejo s svojo okorelostjo odživljati, kar je razvoj pri nas obsojal na propast.

Obvestilo

Okrajne komisiji, za vpis ljudskega osovila

V Narodni banki v Ptujju so pripravljene za dvig vse obveznice, in sicer tudi obveznice, ki so bile v celoti izplačane do 10. januarja 1949.

KLO-ji oziroma Krajevne vpisne komisije, pošiljate nemudoma v NB svoje pooblaščenke, da bodo dvignili obveznice za svoje področje. Brez predložitve pravilno potrjenih pooblastil NB ne bo izročala obveznic.

Da ne bi bili vpisniki posojila zaradi morebitnih primerov nepravilnega nakazovanja obrokov odkodovani, razdelite obveznice najpozneje do 15. marca 1949 in s tem omogočite vplačnikom posojila, ki so upravičeni do prejema obveznic pa teh niso prejeli, pravočasno reklamacijo.

Zamudniki, ki niste vplačali zadnjega obroka vplisanega posojila, vplačajte ostanek najkasneje do 18. marca 1949 Narodni banki v Ptujju in ji istočasno predložite pisмено obrazložitev, zakaj ste zamudili z dokončnim vplačilom. Po koočanem vplačilu vam bo Narodna banka usposlovala obveznice.

Opozarjamo prejemnike obveznic, da se bo vršilo prvo izrebanje za dobitke že aprila t. l., ne pa komaj maja t. l., kot je bilo svojčas določeno. Zaradi tega je tudi potrebna takojšnja razdelitev obveznic.

Ob izrebanju zaslužnje izrebane številke.

Predsednik

Zivc Jože, s. r.

»Naše delo« bo ostalo do 1. julija 1949 14-dnevnik. Predplačnikom za tednik smo priznali dobroimetje

Mestni kino Ptuj

V času med 11. marcem in 4. aprilom t. l. bodo v Titovem domu predvajani sledeči filmi:

11. do 14. marca: »Nesročniki, 11. del.« Francoski film.

15. do 17. marca: »Kemija in ljubezen.« Nemški film.

18. do 21. marca: »Poslednja etapa.« Poljski film.

22. do 24. marca: »Sovjetska Belorusija.« Sovjetski film.

25. do 28. marca: »Nehje v Berlinu.« Nemški film.

29. do 31. marca: »Zadnja noč.« Sovjetski film.

1. do 4. aprila: »Suvorov (B)«. Sovjetski film.

Fizkultura

SD Drava: SD Jedinstvo (Čakovec) 1:2

V nedeljo, dne 27. februarja 1949. je gostovalo moštvo iz Ptujja v Čakovcu in odigralo prijateljsko nogometno tekmo.

Zmagalo je zasluženo boljše moštvo iz Hrvaške z rezultatom 2:1 (1:0).

Gole za Jedinstvo sta dali levo in desno krilo. Pri SD Dravi je dal častni gol Hansel Vlado.

SD Drava: TD Hrastnik 3:1 (1:0).

Nogometno moštvo SD Drave je gostovalo 6. marca t. l. v Hrastniku z rezultatom 3:1 (1:0).

Igra Hrastničanov je bila surova. Tudi gledalci so bili nedisciplinirani, kar je zelo vplivalo na sam potek igre.

Gole za SD Dravo sta dala Repič Janko (2) in Berič Marjan (1).

V Trbovljah je gostoval 6. marca t. l. Miličnik iz Ptujja in je bil poražen z rezultatom 3:0 (2:0).

Popravki

V 4. stolpcu na 2. strani: Obt. Planinšek: »... Ker sem storil...« ne pa »... Ker nisem storil...« V 4. stolpcu na 2. strani: Obt. Burjan Rosa... Pri soočenju je obt. Kajzenberger poražen, da ga je obt. Burjanova prosila... ne pa: Pri soočenju je obt. Burjanova prosila...

V stolpcu na 4. strani spodaj: predvojaške vagoje iz Marjete... ne pa iz Majšperka...

Preklic

Ker se »Nase«, pisec dopisa na 3. strani št. 2 »Našega dela« na poziv ni oglašal, da bi potrdil resničnost vsebine, to preklicujemo.

Prijave dvokoles

Postaja Narodne milice v Ptujju opozarja lastnike dvokolesa s področja MLO Ptuj, da deli tiskovine in sprejema prijave dvokoles dneвно od 8. do 12. ure in od 15. do 17. ure v pisarni na Kvedrovem trgu.

Rok za prijavljanje je do 31. marca t. l. Obenem z izpolnjenimi 3 izvodi prijave, pisanimi s strojem ali črnilom, morajo prineseti prijavitelci s seboj kolek za 40 din in 10 din gotovine za cestni sklad, 32 din pa za registr. tablico in izkaznico o kolešu. Kdor nima izkaznice, mora prinesiti potrdilo o lastništvu koleša.

ŠIRITE TISK OF

Izpolnjevanje obvez je praktičen dokaz povezave kmetov z delavci

Slovenja vas, marca 1949. Uredba o obvezni oddaji mesa žive teže v letu 1949 za prehrano delovnega ljudstva nazorno kaže diferenciacijo med kmeti naše vasi. Med tem ko vidimo mali in srednji kmetje v uredni pravično poudarjeno načelo »Vsakdo po svoji zmogljivosti«, mnogi kmetje z večjimi površinami obdelovalne zemlje tega nočejo razumeti.

Mesto, da bi razmišljali o tem, da se odraža na nje odpadajoči planski del bremen ravno v obsegu obvez oddaje kmetijskih pridelkov in živine in mesto, da bi se potrudili te svoje obveze častno izvršiti, iščejo možnosti, da bi se izmaknili družbenim obvezam s prošnjami.

Ni jih sram prositi naših delavcev in nameščencev tovarn, ustanov in podjetij, da bi se odpovedali potreb za osnovnimi sredstvi preživljanja, da bi se odpovedali mesa in masti, da bi lažje veržili in dvigali cene svojih viškov živeža in živine.

Naš predsednik Svenšek je podpisal priporočila za znižanje oddaje prašičev na več kot 30 prošnjah oz. pritožbah raznih kmetov. Nad 30 kmetov smatra zaradi tega, da je predsednik Svenšek dober mož.

Z enako širokogrudnostjo je podpisal pritožbo Hazimali Antona iz Skorbe, ki ima 5,10 ha obdelovalne zemlje, 5 člansko družino in prosi za znižanje predpisa za 40 kg, kakor pritožbo Turnšek Blaža iz Skorbe, ki ima 13,53 ha obdelovalne zemlje, 7 člansko družino in prosi, da se mu od 5 prašičev a 140 kg zniža predpis na 4 prašiče a 90 kg. Tako je s priporočilom za Turk Blaža iz Gerečje vasi, ki ima 5,23 ha zemlje, 7 člansko družino in prosi za oprostitev 1 predpisanega prašiča. Z isto lahkoto je podpisal priporočilo za Zupančič Franca iz Slovenje vasi, ki

ima 12,55 ha obdel. zemlje in prosi za oprostitev oddaje 2 prašičev. Dati bi jih moral prvotno 5. Za ostale 3 prašiče trdi, da ne ve, če jih bo mogel zrediti do določenega roka. Priporočal je pritožbo Terbulac Franca iz Skorbe, ki ima 6,16 ha obdel. zemlje, 7 članov družine in prosi za črtanje obvezne oddaje 1 prašiča, istočasno pa tudi pritožbo Meglič Martina iz Skorbe, ki ima 14,54 ha obdel. zemlje in prosi za znižanje od 6 predpisanih na 4 prašiče. Taka razmerja so pri ostalih slučajih s podpisom in priporočilom predsednika Svenška iz Slovenje vasi.

To so pritožbe in prošnje, ki same na sebi kažejo, da predsednik našega KLO-ja ne vidi, kje se začne zaščita malega kmetca in kje se začne socialistično načelo »Vsakega po njegovi zmogljivosti«.

Tako se vrši na naši vasi diferenciacija mimo funkcionarjev, ki se bojijo spopada s pešičo špekulantom, ki bi radi s različni zakonitimi olajšavami vzdržali svoje gospodarske pozicije na vasi, ne bojijo pa se krivic, ki jih s svojo popustljivostjo povzročajo večini delovnih ljudi z zmanjševanjem količin njihovih življenjskih potrebščin.

Ljudje naše vasi, ki praktično upoštevali povezavo kmetov z delavci, bodo izpolnili svoje obveze brez pritožb in prošenj, špekulanti pa, ki se poskušajo izmotati iz obvez napram socialistični družbi s pomočjo svojih zaščitnikov na KLO-jih, se postavljajo v vrsto proti tej povezavi na korist svojega individualnega položaja, ki jim ga družbeni razvoj dan za dnem bolj izpodminja. S slednjimi naši delavci ne sprejemajo sprave, ampak napram njim dosledno uveljavljajo svoje zakonitost.

Dopisujte v »Naše delo«